

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Ірина Цепова

НАВЧАННЯ
БЕЗ МЕЖ

1

КЛАС

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

ЧАСТИНА 3

Цєпова І. В.

«Українська мова. Буквар»
навчальний посібник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
(у 6-и частинах)
Частина 3

Видавництво «Ранок»

Навчальний посібник створено відповідно
до Типової освітньої програми, розробленої
під керівництвом О. Я. Савченко

Ірина Цєпова

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 6-и частинах)

Частина 3

Схвалено для використання в освітньому процесі

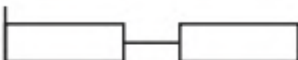

Електронні
матеріали
до підручника

Харків
Видавництво «Ранок»
2023

Умовні позначки

ДЛЯ ЧИТАННЯ

	слово		голосний звук
	пара слів		приголосний твердий звук
	слово-помічник		приголосний м'який звук
	речення		

розглянь, розкажи

прочитай,
що зможеш (читає той, хто знає всі букви)

прочитай самостійно

завчи
скоромовку

виконай завдання до тексту, дай відповіді на запитання

театралізуй

ДЛЯ ПИСЬМА

розглянь зразок

наведи
букви і слова

спиши з друкованого

виконай логічне завдання

збери і запиши слово

напиши за зразком

допиши

Дорога _____ !

ім'я

Дорогий _____ !

ім'я

Ти продовжуєш далі мандрувати надзвичайним краєм української мови, розкривати таємниці слів, ознайомлюватися з буквами абетки, навчатися все краще, все впевненіше читати і писати з ними. У подорожі будуть нові дивовижні знахідки та зустрічі. Успішно подолати довгий, але цікавий шлях допоможуть твої старанність, уважність, спостережливість і кмітливість. А я — твій друг Дивослово — допоможу тобі пройти крізь перепони й ускладнення.

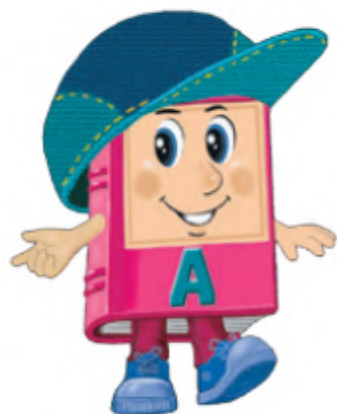
Тож вирушаймо в путь.

Успішної нам дороги і нових пригод!

* * *

Живуть на світі букви
всього їх тридцять три,
в них зачаїлись звуки
і голоси живі.

Григорій Усач

Подарунки Діда Демида

Дд

Л

П

Т

К

Х

— — — — — !

до — да — до

дя — дя — да ад —

ад — уд ед — ед — од

ди — ди — ді

ду — дю — дю

ід — ід — ид

од — од — уд

дим

дім

диня

людина

думали

дам

дід

доня

родина

ділили

Ліді і Дані видали
дуду.

— Ду-ду-ду, ду-ду-ду!

Ліда і Даня дули в
дуду:

— Ду-ду-ду, ду-ду-ду!

Дуділи в дуду.

g g y y g g y y g g g y g y y g

o o o o f f f f
g g g g
og yu

гил
гиг

гил
мед

Мі дарували /одін /днмлі

Нама-
люй по-

Іменини у Дарини

ди
ді́во
дивина

лю
лю́ди
люди́на

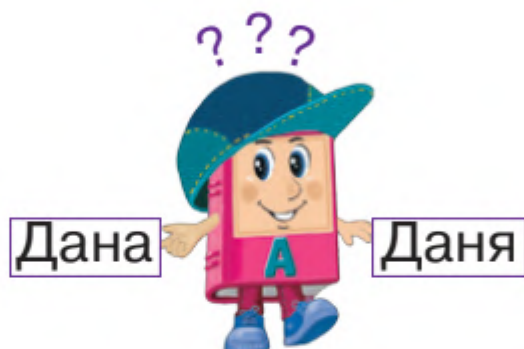
во
во́да
-во́дяна

до
до́ня
до́лоня

< ня
на _

ра
на _ ра > да

Іменини

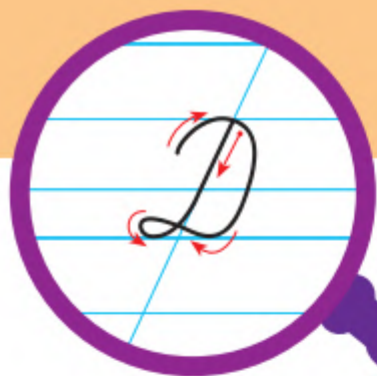

У мами дві доні — Дана і Дарина. Дарина малá. У Дарини іменини. Мама дарувала доні

. Дядя Вадим — доміно.

А дід Демид — . Дана намалювала

D D D D D D D D D D D D D

L L L L L D D D D D
Da Di

Данило
Дарина

У Дарини йменини.

ду — да — ди — до — ді — дя — дю

мед	одуд	долина	моделі	водяна
дно	удав	долоня	медаль	дяди-

Диво, диво, дивина!

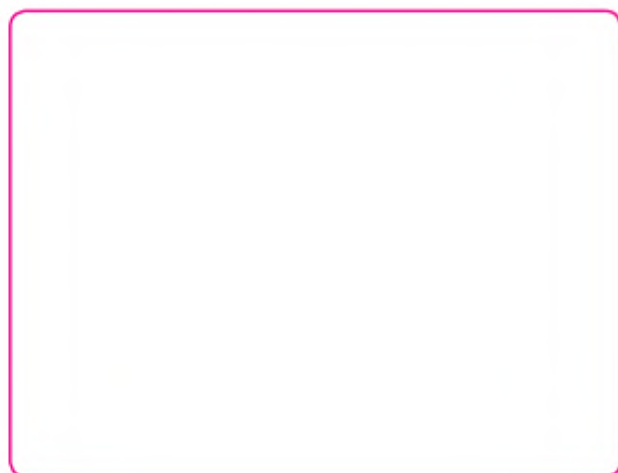
У долині — дерево.

У дерева — душло.

У душли — шніщо.

У шніщо — одуд.

У душла — дяшел.

Одуд і Дятел

Зустрілися якось у лісі Одуд і Дятел та почали вихвалитися. Дятел каже: — У мене найсильніший дзьоб. А ще я маю червону шапку. А Одуд каже: — Зате в мене на голові корона.

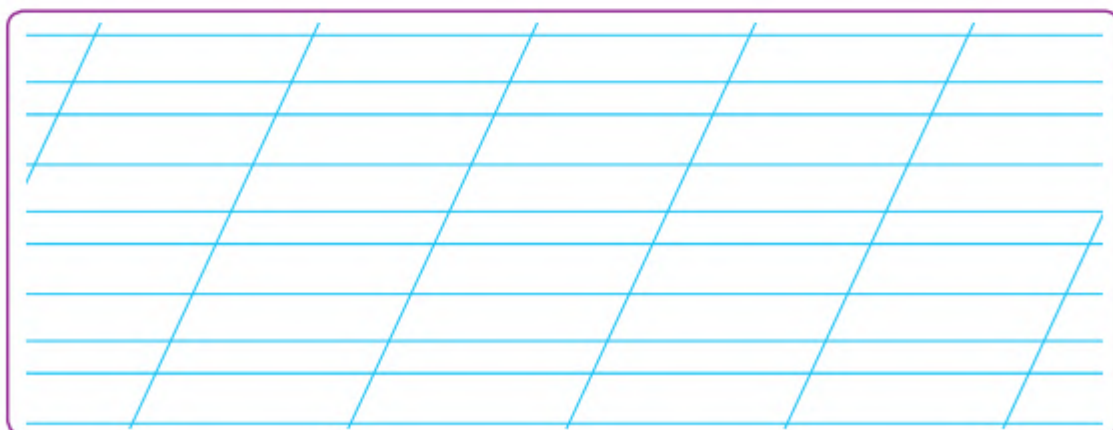
Почула це мудра Сова і сказала: — Ото дурненькі! Кожен птах по-своєму гарний і корисний.

D

d

Дані і Діні дарували дині.

Театр

тя – та – тат

тю – ту – тут

там тир тато

тут три вата

ті – ти – тит

то – те – тет

торт молоток тісто

метр додото місто

У театрі

Мама, тато, Віта і Вітя в театрі. Там ви-
тава «Тім і Том».

Тім — то

Том — то

— Томе, іди до мене!

— Ні, Тіме, ти іди до мене. Тут

темно.

m m m m m m m m m m m m m m m m

l l l l n n n n n n n n n n
m m m m
ma me pm

mamo

meamr

morm

?icmo

У театрі тато і Віта.

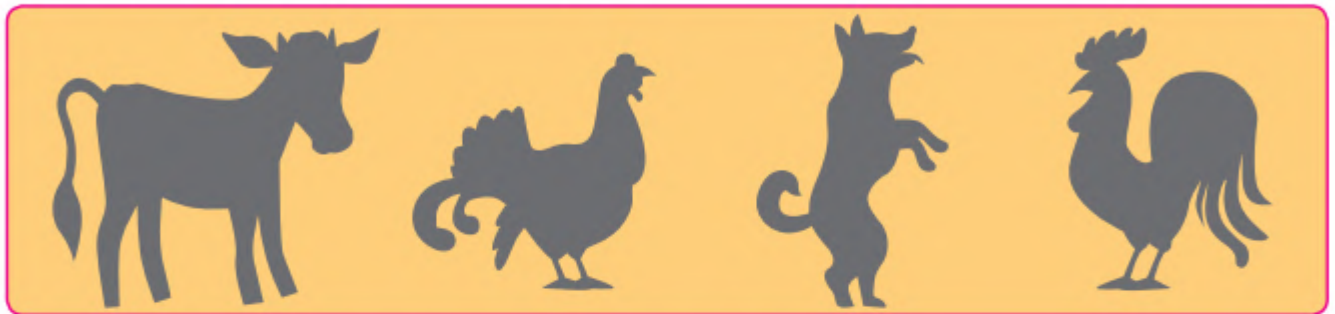
Таємничий туман

и
ри
рава

ме
р
дя

ам
ато
уман

Тіні. Тут теля і тетерев. А там?

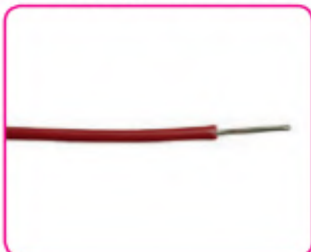
Туман. Він
не тане.
У тумані тато

Тут і там
Тут дім. Там дим.
Там дід. Тут дріт.
Тут вата. Там ва-

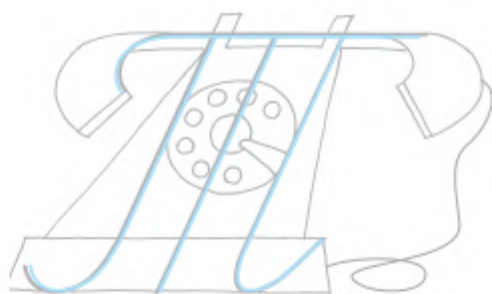
З'єднай слова із зображеннями.

дріт

ватра

2 J P O / & L 3 J - 2 ~

Thyrm ...

Handwriting practice lines with the word "Hand" written in cursive script.

Пато і Пана в тумані.

лист
на

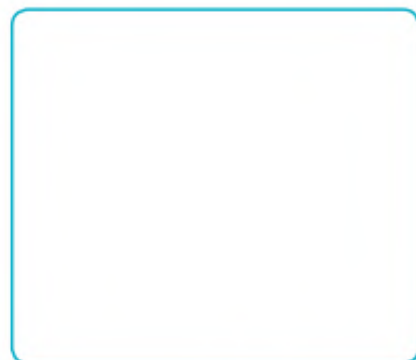
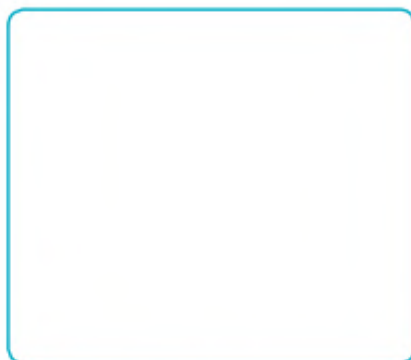
метр

торт

трава

нови-

Прочитай слова. Вибери і познач слово ☒ до кожного малюнку.

☐ Том

☐ міст

☐ Віта

☐ Тім

☐ місто

☐ Вітя

Новини

Тато отримав листи. Тут лист і мамі, і Тані, і Антону.

— О, новина! У Нати нова . Вона ☐ ра☐ива.

А у Толі три . Вони .

III III III III III
m m m m m

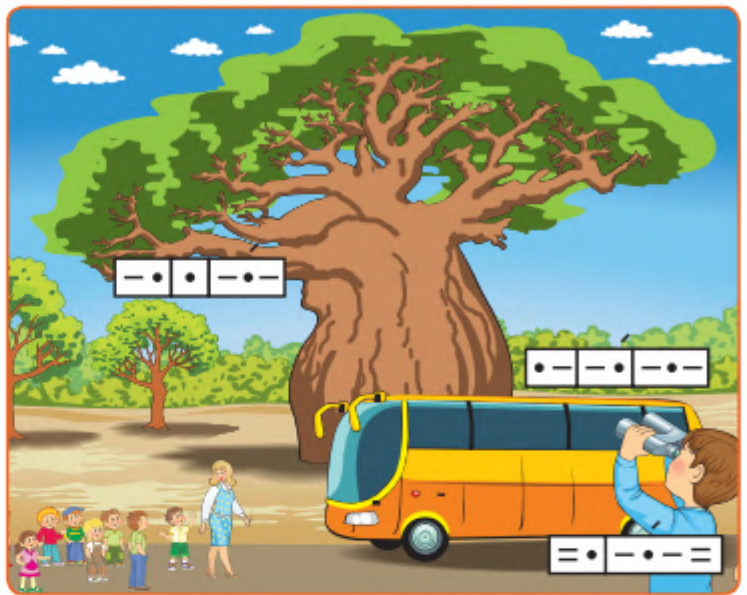
m m m III III III

3 4 5 1 2
m p a b a

Мурр Мурр
Мама Мама

Далека мандрівка

Бб

ба — аб бу — уб бо — об би — иб бі — іб

ба <нан
ран

тру >ба

бу <тон

бо >бі
ду

буйвол

зебра

обра

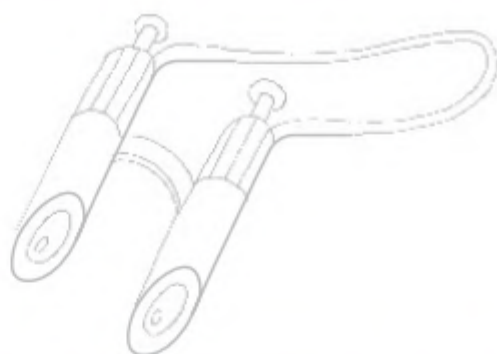

бегемот

Баобаби — це величезні дерева, що ростуть в Африці. У стовбурах цих дерев люди роблять житла,

d d d d a d d d d g d d d d

d d d d
du do
od yd

did

gyd

ry

da

баран - ран + оса - са + банан -

Подорож рідним краєм

Чи любиш ти мандрувати рідним краєм?
Де тобі доводилося бувати?

Бровари

Лебедин

Батурин

Лубни

Дубно

Броди

Ми зі Львова у Карпати А з Полісся
ми полинею
Починаєм мандрувати. У столицю Украї-
ни.
Крізь карпатську Верховину Помандруєм далі

Л л Л л л л о С Р О / — 2 2

Б Б Б Б
Бо Бе
Бу Бр

Спиши назви міст на букву Б.

Б

Б

Б

Ви були в Батурині?

Брат

У мене брат Боря. У Борі барабан і труба.
Брат бараб́анив днями: Бам — бам — бум!
Бум — бам — бам! І дудів: Тру — ру — ру!
У бабуні Люби □аболіла □олова.

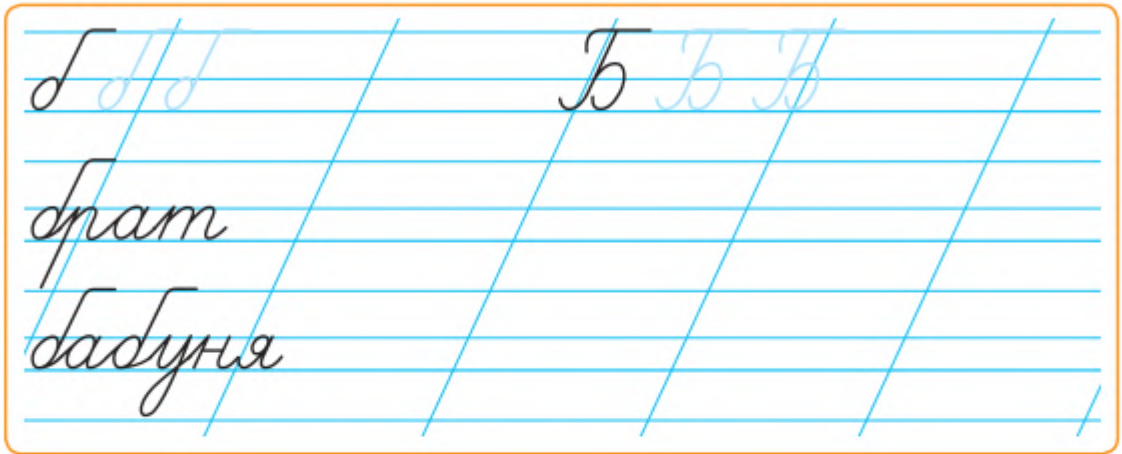
Подивись мультфільм «Богданчик і барабан».
Кому хлопчик заважав грою на барабані?

Народні інструменти

Бандура і кобза — народні інструменти. Під звуки кобзи і бандури виконували народні пісні. Кобзарі самі складали пісні і співали їх.

Вибери і допиши імена.

Боря

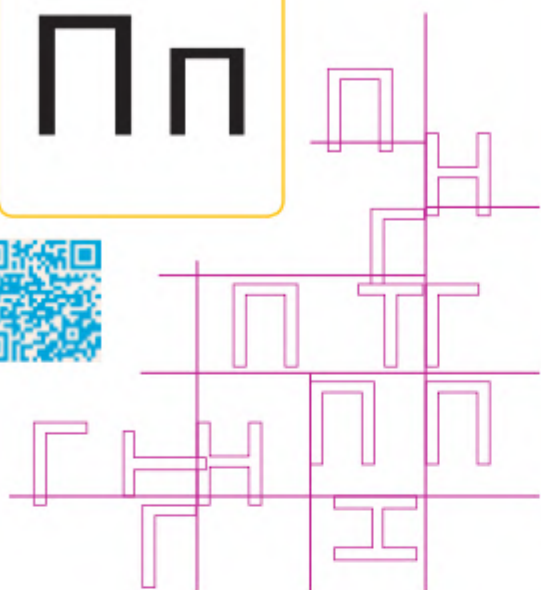
Люба

Бела

Бодя

Світ захоплень

па – па – по – па

пе – пи –

пе – пе

пi – пя – пi – пi

па → ра →
па → ва →

Ba

плі

Д	
Т	

T

по → { пе, се } → ре → { ду, ди } → ні → { } → { }

ce

pe

ДИ

Hi

план – н + стіл –

Треба Толі для роботи —

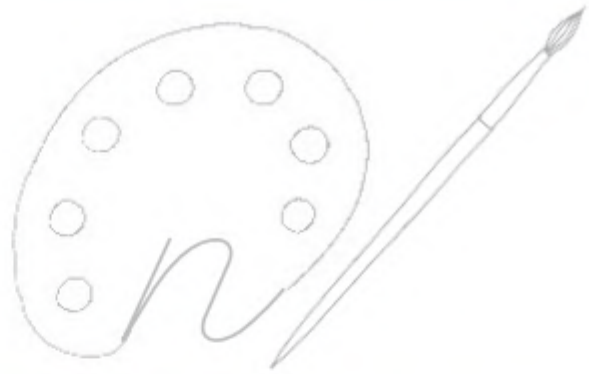
На пюпітр подати
НОТИ.

Поля поле малю-

a →

n n m n n m m n n n m m n n n

n n n n
na nu
nm np

naunipa

naunipa

naunipa →

Працюємо разом

Де Петро і Павло?

Павло посадив дерево. Він добре обкопав липу і полив. А Павлина подбала про квіти. Вони тепер вкриті краплями води, мов перлинами. Петро напував кошеня. А Поліна перемила посуд.

Де Поліна і Павлина?

Хто швид-

Павло і Пиди́ поліва-
ли липу. — — — —

П П П П П П П П П П П П П П П П

П П П П
По Пе
Пи Пу

Платон Павло Пилип

Поля Павла Павлина

Петро і Поліна плавали.

па — па — по — па пи — пі — пи — пи
 по — по — по — пе пу — пю — пу — пу

пе < _ ва па < лі _ тра < ра _

Талановиті діти

У мами і тата талановиті діти Павло, Петро і Поліна. Вони підготували рідним подарунки. Павло подарав на . Петро виконав пісню. А Поліна намалювала портрет. Мама і

Парад

Діти на параді. Там прапори. У Пилипа прапор. І в Поліни прапор.

* * *

Синій, як море, як день, золотий —
 З неба і сонця наш прапор ясний.

Олександр Олесь

2/2/2/2/2/2/2/2/2/

n n n

π π π

nana nana

naba naba

Diagram illustrating the sequence of letters n, i, u, o, m with indices $1, 4, 3, 2, 5$ above them respectively.

Петро і Поля на параді.

A set of handwriting practice lines. It consists of five horizontal blue lines. Overlaid on these are five slanted blue lines, each starting from a horizontal line and extending upwards to the next, creating a series of slanted rectangles for tracing or writing practice.A set of handwriting practice lines. It consists of five sets of slanted parallel lines, each set containing five lines. The lines are slanted at an angle of approximately 45 degrees to the horizontal. The entire set of lines is enclosed in a yellow rectangular border.

Здоровими бути!

З з

з

з

з

з

з

з

з

з

з

_____ !

за – зя зу – зю зи – зі зо – ? зе – ?
зима за́раз ра́зом знизу Зіна

Прочитай, розкажи.

робити зарядку

Бути здо-
ровим

дбати про

активно

правиль-
но

Здоров'я — основа усьо-
го на світі,
Здоровими бути бажають

з з з з з з у з з з з з з з з з з з з з з з з

з з з з
зу из
зи аз

злива

Де?

внизу

виразно

Як?

Будемо здоровими!

Кожен знає своє діло

Кому чого не вистачає?

базар

пензли□

у□аз□а

ма□азин

морози-

зо□ит

паровоз

□овзани

зубило

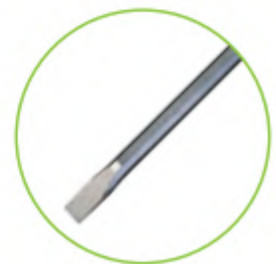
залізо

Хто не спить?

Рано-вранці підемо до магазину. А туди вже завезли молоко, морозиво і запашний хліб. Бо вночі працювали і молочарі, і пекарі, і шофери. Не сплять і лікарі. І вдень і вночі не сплять на заставі прикорд^онники.

Взимку біла вся земля,
ковзани бере маля.

З З Э З З З Э Э З З З Э

З В З В
Зи За
Зі

Зіна
Зорина

Зима морозяна на-
дворі.

зо < $\begin{matrix} \text{ря} \text{ —} \\ \text{ре} \text{ —} \end{matrix}$ ва

па < лі — тра

< ра —

Мама і Зоряна дивилися телевизор. А Ліза і Захарко робили зореліт з дерева і паперу.

Діти мріяли долетіти до самих зір. Та зореліт не злетів. Засму́ті́лися малі. А тато за-спокóїв:

Прочитай і порівняй речення: так чи ні?

Так

Ні

Мама і Зіна дивилися те-

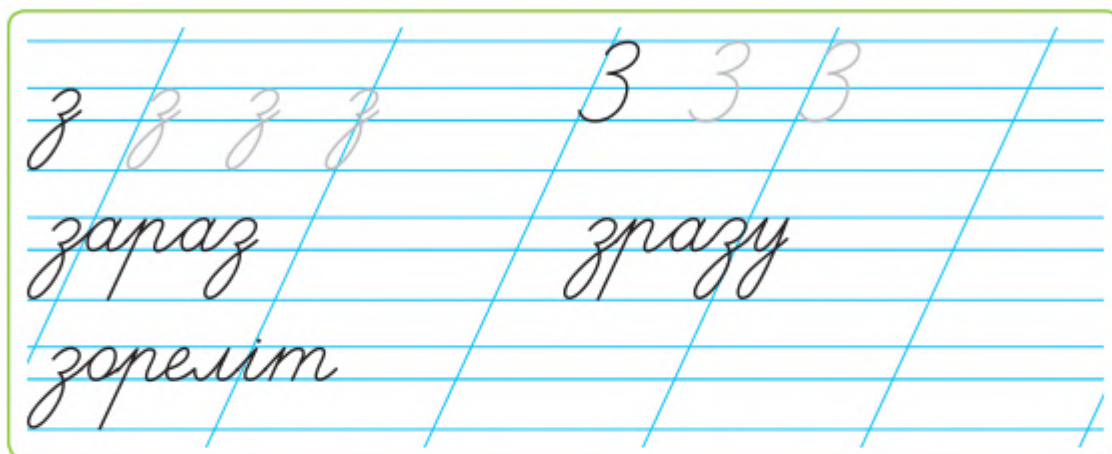
Мама і Зоряна дивилися

А Ліза і За-ар-о робили

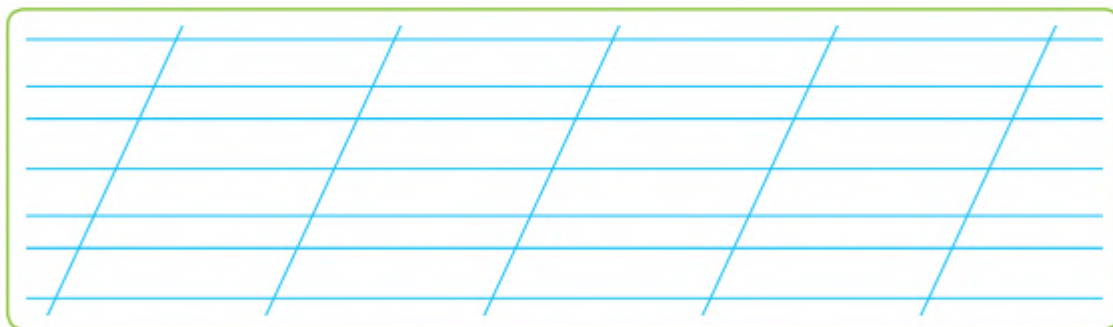
А Ліза і Назар робили зо-

Зореліт не злетів.

Зореліт злетів.

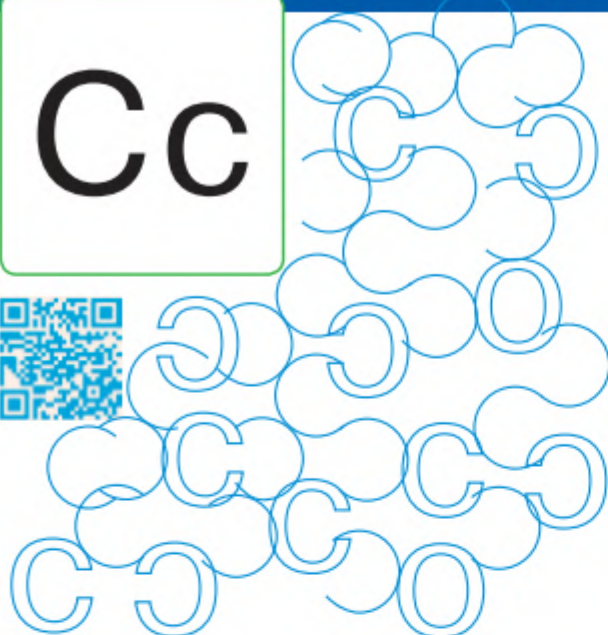

Назар і Ліза — друзі.

Зима в лісі

Сс

с < а
я

с < у
ю

с < и
і

с < о
?

с < е
?

сам сон лис сосна сани свято
сім сум ліс сосни сини світло

У лісі

Брати Сава і Слава з дідусем Семеном у лісі. На узліссі росла сосна. На сосні сидів дятел.

У сосні дупло. Там сова. А он Він по-

Сипле сніг, сип-
ле сніг
Для усіх, усіх,
усіх,

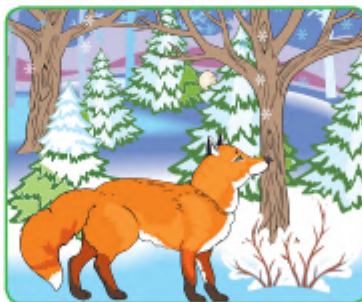

ca

ис

ci

CML

ms

Збери і запиши речення.

узліссі, росте, На, сосна

Місто в снігу

Місто в снігу

Підморозило. Сіре небо потемніло і навісло над містом. Завмерли в імлі дерева.

Присмерчком стали падати на землю

Все побіліло. А місто стало світлим і радіс-

Збери і надрукуй слова.

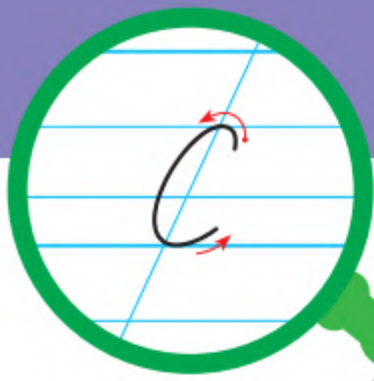

Білий світ

Біле місто, білі сквери,
І трамваї, і таксі,
Білі діти — білі всі.
Це ж зима, холодна
й біла,

Як нама-
лювати
таку білу
картину?

CCCCCCCCCCCCCCCCCCCC

C C C C
Ci Cu
Cb Cm

Свято!

Сире місто поділило.

Стало світло і радісно!

3 4 5 1 2
С О С Н А

3 1 5 4 2
С О Л А

— мі >

< а >

су < — та

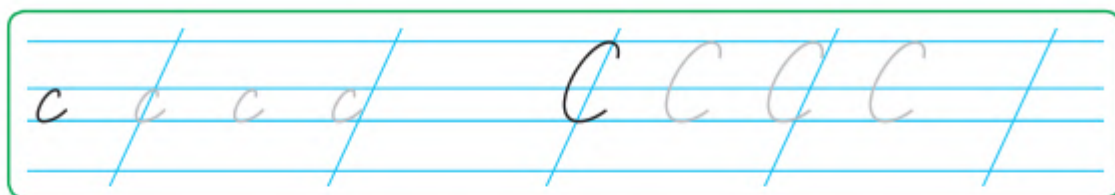
Сіло на сосну,
Сонно говорило: — Засну!
— Спати, , не треба,
Стане сумно нам без тебе!
За Ганною Чубач.

Друзі тварин

Зимно тваринам у мороз. Вони замерзли.
Друзі Соня і Назар у лісі. Там лосі. Діти при-
везли тваринам сіно. А звірятам принесли

cam

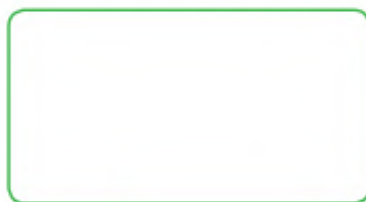
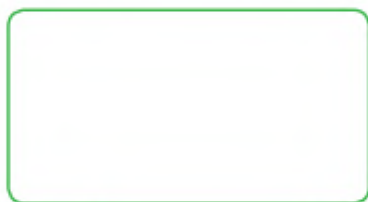
сам

cim

сум

micro

Намисто

Сур

Сум

Квітуча краса

Р В

Б

ь

В

Б

Р

В

ь

В

ь

Б

Р

ен – ень ал – аль ис – ись ін – їнь

син + ь =

лан + ь =

Мальва, тюльпан — ?

Лось,

Мальва

Ось мальва. Літо тільки почалося, а вона вже розквітла. Бавить око різними кольорами: білим, рожевим, бузковим.

Мальва цвіте собі все літо. Та і восени можна помилуватися її квітами. Доцвіте мальва до

б б

б б б б

б б б б

нь

ов

ль

тень

пень

мама

тюльпан

Здесь пахнут тюльпаны.

ло — льо со — сьо но — ньо то —
тьо

льон сльози пол
льована

Зелен-зелен льон у полі,
Буде Льолі з льону льоля
Білим, білим білована,
Мов та ляля, мальована.

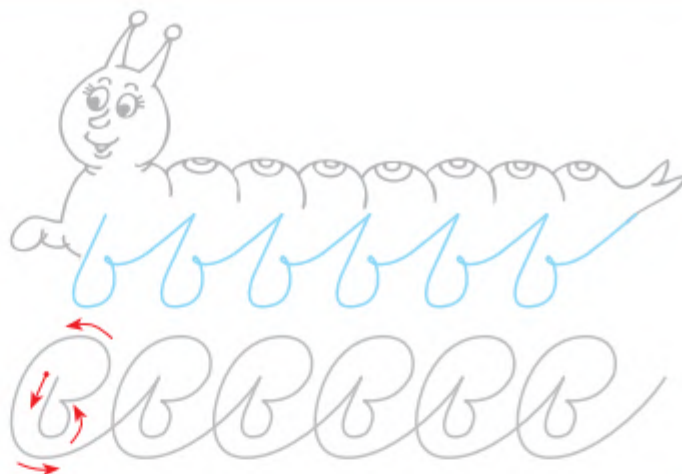
Олексій Кононенко

Рідні пісні

Родина Льоні любить співати народні пісні. Бабуся співала про вербу́. Дідусь виводив басом пісню про мо-утні дуби. Льоні сподобалася мамина пісня про тополю в полі. А Пав-

Хто про що любить співати? З'єднай сло-

мама	• про Дніпро
•	• про мо-утні
тато •	дуби
бабуся	• про тополю в

bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo

bo bo bo bo bo bo bo bo bo bo
 lbo nbo sbo
 Лёня Псва

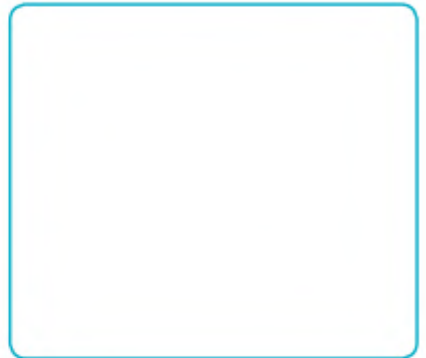
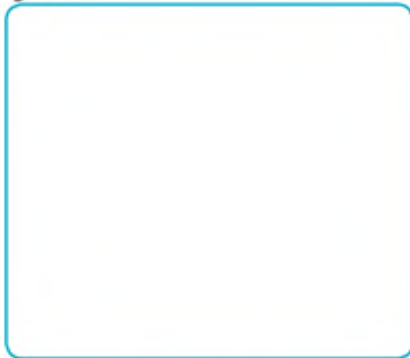
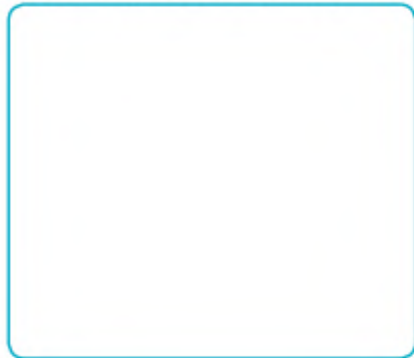

Буде Льолі з льону льоля.
 Родина Льоні любить спі-

ол — оль ос — ось он — онь от —
оть

Прочитай слова. Вибери і познач слово ☒ до кожного малюнку.

☐ лось
☐ олень

☐ лось

Сів сень на пень,
Просидів увесь день.
Пінь-пень! Пінь-пень!
Співа сини□я день

Сенчик

Сень дуже гарний. У нього голівка блакитно-синя. Вузькі смужки над дзьобиком і над очима білі. Смужки за оком і верх шиї темно-сині. А животик і груди жовтуваті. Хвіст і крила зеленкувато-блакитні. Отакий красень наш сенчик! Його інша назва — блакитна си-

Пригадай усі три «роботи» знака м'якшення. Напиши слова під схемами.

сво́за

де́нь

ри́сь

па́льма

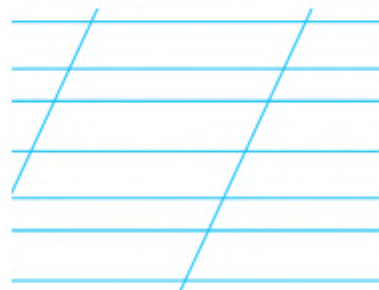
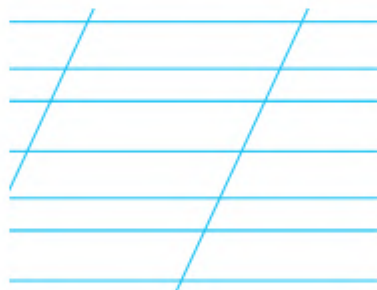
па́льто

па́льот

□ =

□ = □ -

□ = □

Сі́в се́нь на пе́нь.

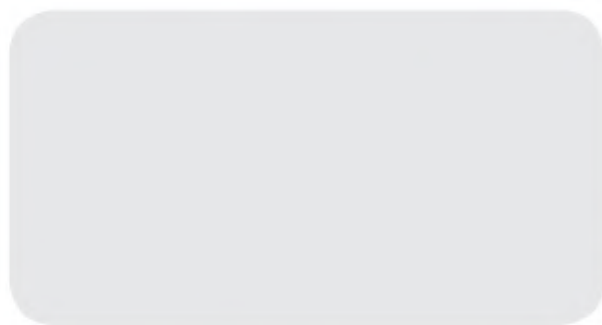

Повтори вивчене

одуд дудар торт баба бара- папір
дідусь тато театр бубон бан пра-

Попід пальмою пітон
подивився дивний

Підкресли слова зі знаком м'якшення в кінці.

Палить сонце цілий
день.
Жук-олень заліз під
пень.

Ходить-бродить полем
кінь,
Хоче десь сховатись
в тінь.

Склади і запиши слова.

• Розгадай ребуси.

ЛИ

ень

Злива падала на сливу.
Полувала сливу злива.

зимові каніку-

Різдво

різдвяна зірка

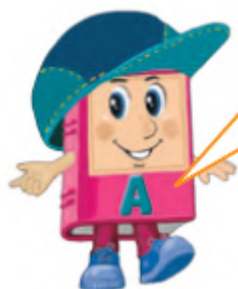
Новий рік

свято

коляда

вертеп

Любі друзі!
Ось і настав час
зимових канікул!
Розважайтеся
й відпочивайте.
Веселих вам свят!
До зустрічей у но-

УКРАЇНСЬКА МОВА

БУКВАР

1 КЛАС. ЧАСТИНА 3

Особливості навчального посібника:

- сучасний дизайн та дитячий стиль викладу навчального матеріалу
- унаочнення матеріалу
- блочний підхід до розгортання тем

Інтернет-підтримка дозволить:

- переглянути презентацію до написання кожної букви
- ознайомитися з додатковими матеріалами до уроків

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

